

Ne legyünk a bűnözők célpontjai!

Megelőzéssel nehezítsük meg a bűnözők dolgát, hogy ne váljunk áldozattá!

BEVEZETŐ

Földünkön az anyagi javak megszerzése és védelme egyidős az emberré válással.

Évezredek során - az általános fejlődésnek megfelelően - változtak, módosultak és alakultak a tulajdon ellen elkövetett bűncselekmények is.

Köztudott, hogy a közbiztonság helyzete nem túl kedvező. Legnagyobb veszélynek vannak kitéve a gyermek- és fiatalkorúak, időskorúak, valamint a kiszolgáltatott helyzetben lévő személyek.

A bűnözés nagyságrendje az elmúlt időszakban folyamatosan és jelentősen növekedett, a személyek javainak megsértése tömeges formákat öltött, a lopások és betöréses lopások száma tovább nőtt. A támadások főbb célpontjai a magánlakások, hétvégi házak, gépjárművek, kereskedelmi és vendéglátó egységek, bankok.

Az állam egyedül nem tudja ellátni hatékonyan és eredményesen a bűnmegelőzési feladatokat. A bűnmegelőzés olyan összetett kormány-és önkormányzati feladat, amelyek az emberek részvétele nélkül egyszerűen megoldhatatlan. A rendőrségnek alapvetően bűnüldözési feladatai vannak.

Hazánkban a rendőrségen kívül a bűnmegelőzésben jelentős szerepet kap a népes polgárőrség, település őrök, valamint a civil szférában dolgozó, mintegy 110.000 őrző-védő személy.

Azonban kinek is állna érdekében megvédeni otthonát, mint az ott lakó egyénnek. Egy-egy lakást lehet többé-kevésbé biztonságosan zárni, de a betörést, a lakásban lévő emberek megtámadásának veszélyét akkor lehet hatékonyan megelőzni, ha figyelünk egymásra. A bűncselekmények megelőzése csak a lakosság széleskörű összefogásával lehet eredményes. Csökkenteni kell a bűnözők lehetőségeit- technikai és szervezési fogásokkal növelni a lakás, hétvégi ház, az üzlet, a gépkocsi, a közterületek és a személyek biztonságát- ez alapvető cél. Tudatosítani kell az állampolgároknak, hogy a biztonsága érdekében a tőle elvárható minimumot meg kell tenni, hogy ne váljon bűncselekmény áldozatává.

A bűncselekmények kivédésének egyik leghatásosabb módszere a megelőzés. Ennek felismerése készítetett arra, hogy sokéves rendőri tapasztalatomat közreadjam az állampolgárok biztonságát különösen veszélyeztető bűncselekmények leglényegesebb tapasztalatait és a bűnözőkkel szembeni védekezés legpraktikusabb módját.

Ne adjunk esélyt a bűnözőknek!

Várhegyi Géza
magánnyomozó

Betöréses Lopás

A vagyon elleni bűnözés egyik legjellemzőbb formája a betöréses lopás, mely a legszervezettebb bűnözési formává lépett elő.

Ennél bűncselekményfajtánál a legerőteljesebb a növekedés, s ezen belül is elsősorban a lakásbetöréseknél tapasztalható.

Új jelenség, hogy a betörők, egyre gyakrabban keresik a forgalomképes kötvényeket, értékpapírokat, személyi és úti okmányokat, bankkártyákat.

A behatolás módja szerint a betöréses lopás a nyilvánvalóan erőszakos és a látszólag erőszakmentes cselekménnyel is megvalósítható. A nyilvánvalóan erőszakos behatolásoknak szemmel látható "eredménye" van. Ilyenek lehetnek:

- > az ajtó és ablakbetörés, ajtóbetét kivágás
- > lakat lefúrás, lefeszítés levágás
- > rácsok ki- vagy lefeszítése, redőnyök zárainak a lefeszítése, feltörése illetve kivágása
- > kirakatbetörés, pattintással, üvegvágóval, vagy üvegbezúzással
- > páncél vagy lemezszekrények hideg vagy meleg eljárással történő felnyitása, szétverése, helyszínről elvitele.
- > ATM bank automaták kitépése, helyszínről való elszállítása.

Látszólag erőszakmentes betörések esetében a behatolás erőszakos jellege rejtett, ilyen jellegű betörések:

- > a különböző zárok és lakatok ál-, hamis, vagy lopott kulccsal való nyitása
- > az úgynevezett rigli húzás
- > bemászások

Fontos **megjegyezni** a tapasztalatok szerint a lakásbetörések általában nappal, az üzletekbe, irodákba történő jogtalan behatolások pedig rendszerint éjszaka valósulnak meg.

A személyi tulajdon védelme elsősorban a tulajdonosra tartozik, így tehát **ÖN AZ ELSŐ SZÁMÚ FELELŐSE VAGYONA VÉDELMENEK:**

Öntől függ az, hogy a lakása, a lakáson kívüli értékei, hétvégi háza, gépkocsija mennyire válik, a betörök célpontjává.

Gondolja át mit tett eddig ezek védelmében? Ha még nem tette volna meg, javasolom:

>mielőbb gondoskodjon nyílászárói megfelelő megerősítéséről, szereltesen fel speciális biztonsági zárat bejárati ajtójára.

> szereltesen fel riasztó berendezést, vagy videós kaputelefont

> jegyezze fel jelentősebb értékei azonosító jegyeit / gyártási szám, leírás rajz, fénykép stb./

> szereltesen be és használjon az értékeinek megfelelő mechanikai és elektromos biztonsági eszközöket. (hogy milyen legyen a védelem annak eldöntése érdekében kérje ki szakember véleményét).

> lakóháza alagsori tárolójában és egyéb közös helyiségeiben csak azokat a tárgyakat tartsa, amelyek feltétlenül szükségesek. Lakótársaival gondoskodjon a helyiségek megfelelő zárásáról, az illetéktelenek ott tartózkodásának megakadályozásáról.

Ebből a szempontból is hasznos lenne a bérházak társasházak éjjel-nappal való zárva tartása.

> családi házaknál, de bérházakban is igen hasznos a betörőket távol tartó házőrző kutya.

> lakásában tartott értékeivel / festmények dísz tárgyak stb./ ne hivatkozzon, értékesebb ékszereit lehetőség szerint rögzített trezorba /

fali széfbe/ tartsa. Nagyobb összegű készpénzt inkább pénztáratba helyezzen el. Ugyanitt bérelhet széfet is értékeinek megőrzésére.

- > kerüljön a lakás ajtaján mindenféle olyan jelzést / pld. dr.cim/ amely Ön anyagi helyzetére, családjának összetételére következtetni enged, ajánlott egyszerűen csak vezetéknév kiírása.
- > telefonszámát lehetőség szerint titkosítsa. Hosszabb távollét esetén pedig csengőjét kapcsolja ki.
- > hosszabb időre történő elutazása előtt lakása sötétítőfüggönyét húzza be, redőnyeit ne eressze le, ha rövid időre távozik el a rádiót, vagy magnetofonját kapcsolja be, hogy a külső körülményekből a bűnöző ne következtessen távollétre.
- > nagyon fontos, hogy állandóan nem lakott ingatlan esetén nézzen a portára valaki /szomszéd,barát stb. aki összeszedi a postaládából a lapokat,megöntözi a növényeket,összesöpri az udvart ellapátolja a havat. Az a lényeg,hogy látszódjon az ingatlan nem elhagyott.
- > a bankkártya pin kódját ne tegye, a bankkártya mellé, azt jól különítse el.

Véleményem szerint e bűncselekményfajta kivédését illetően igen fontos és meghatározó tényező Ön és lakótársai szomszédi egymáshoz való viszonya. Vigyázzanak egymás értékeire ezzel sajátjuk biztonságát is növelik, így például ha hosszabb időre elutaznak, beszéljék meg szomszédjaikkal, rokonaikkal, hogy kísérjék figyelemmel a lakása háza körüli mozgást rendszeresen ürítsék posta ládáját. Vegyék fel a kapcsolatot a településen működő polgárőrökkel település őrökkel, akik kellő szakértelemmel rendelkeznek.

Végezetül felhívom a figyelmet arra, hogy ha minden óvintézkedés ellenére mégis betörnek az Ön lakásába, házába ne próbáljon ott rendet rakni, hanem azonnal értesítse a rendőrséget és az esetleges nyomok biztosítása céljából a lakáson kívül várja meg azok kiérkezését.

GÉPJÁRMŰVEKKEL KAPCSOLATOS BŰNCSELEKMÉNYEK

Bár nem törvénytörő, de a gépjárművek számának növekedése magával hozta a jármű vagy abból történő lopás jogtalan használatot. Ennek egyik oka, hogy tulajdonos könnyelműségéből, nemtörődömségéből maga kínálja fel a bűnözőknek a zsákmányt, másik oka, hogy a legtöbb gépjármű közterületen, úttesten felügyelet nélkül áll.

E téren a védekezés sajnos meglehetősen nehéz, mert sokféle esetre kell felkészülni, a tükörtörő rongáló részeg vandáloktól, az autósboltból csalódottan távozó, kerékleszerelő tolvajokon át a szervezett bandáig, amelyek szétszerelés után eladásra, vagy újra értékesítésre dolgoznak.

Léteznek olyan illegális műhelyek, amelyek kifejezetten arra rendelkeztek be, hogy az ellopott gépkocsik akár egyetlen éjszaka alatt alkatrészekre bontják, majd azokat különböző csatornákon értékesítik, Vannak olyan szervezett bűnözők, akik az ellopott gépkocsik rendszámát kicserélik, és így azt kicsempészik az országból.

Előfordul, hogy mi magunk esetleg nem tudjuk fizetni a gépkocsi részletét vagy lízing díját és elősegítjük, hogy a gépkocsit ellopják vagy ellopattuk, bízva abba, hogy a biztosító cascóra a kárt megtéríti. Akarva vagy akaratlanul biztosítási csalást követünk el.

Nézzük, meg milyen károsodás érheti az őrizetlenül, szabályosan parkoló gépkocsit / esetenként még akkor is, ha lezárt garázsba tartjuk./

> ellopják vagy eladják, ill. hamis adatokkal értékesítik

> jogtalanul használják / szórakozásból illetve más bűncselekmény elkövetésére használják.

> az utasterét, csomagterét kinyitják és kifosztják

>leszerelik az alkatrészeket / antenna, tükör, embléma, kerék, pótfényszóró stb./ vagy leszívják az üzemanyagot

> más gépjárműbe kárt okoznak és továbbhajtanak a kár rendezése nélkül

A legtöbb lopás megelőzhető lenne, ha az autót nem használnánk "értékmegőrzőként"! Inkább azt mutassuk, meg a tolvajoknak **INNEN NINCS MIT ELVINNI.**

Fentiekre is tekintettel gépkocsija védelme érdekében minden esetben fordítson megkülönböztetett figyelmet az alábbiakra.

> gépjárművét tartózkodási helye közelében biztosnak ítélt / rálátási távolságra lévő/ parkolóhelyen állítsa le, esetleg őrzött parkolóban.

> kerülje az elhagyott, éjszaka kivilágítatlan területeket

> ne hagyja, járó motorral egy pillanatra sem magára a kocsit kiszálláskor az indítókulcsot mindig vegye magához

> kormányzarat hallhatóan kattintsa be

> tekerje fel ütközésig az ablakot

> értéktárgyait, iratait, és gépkocsi okmányait vegye magához

> zárja le az ajtókat, a motorteret és a csomagteret

> amennyiben olyan gépkocsival rendelkezik, amelyiken elefántfül van azt zárja be

> antennát szerelje le

>kerék leszerelés megelőzése érdekében alkalmazzon " kerékórt" ami a hazai kereskedelemben kapható

> amennyiben nem automatikusan záródik a tanksapka azt zárja le

> amennyiben a kocsiba nincs gyári riasztó szereltesse be

A felsorolt biztonsági intézkedéseket akkor is tegye meg, ha gépjárművét garázsba tartja.

Csak részben ide tartozik, de megszívlelendő tanács, hogy gépkocsi felszerelési cikkeket csak üzletből, kereskedőtől vagy megbízható személytől szerezze be. Gépkocsi vásárlása esetén ha nem kereskedőtől vásárolja győződjön meg hogy a forgalmi engedélyben lévő alváz-motorszámok megegyeznek e a gépkocsi adataival, illetve a gépkocsit a forgalmi engedélybe lévő személytől vásárolta - e. Nézzzen utána, hogy a kocsit nem áll-e kőrözés alatt.

Gondoljon arra, hogy az alkalmi árustól vett tisztázatlan eredetű gépkocsi vagy alkatrész a későbbiekben Önnek is kellemetlenséget okozhatnak.

BESURRANÁSOS ÉS TRÜKKÖS LOPÁSOK

A vagyon elleni bűncselekmények egyik leggyakrabban alkalmazott fajtája a lopás. Ennek "kifinomultabb" módszerei a besurranásos és trükkös lopások. A besurranó valamely helyiségbe többnyire magánlakásba, nyitva hagyott irodába vagy öltözőbe fizikai erőszak nélkül belopózik.

A besurranó tolvajok keresve az alkalmat rendszeresen járják a házakat, lakásokat, irodaépületek egész sorát. Ha nem találják nyitott és őrizetlen helyiséget, akkor azért, hogy magukat gyanússá ne tegyék, trükköt alkalmaznak.

Ha a trükk eredményes és a tolvajt - akár rövid időre is- magára hagyjuk akkor az előhagyott értékeinknek "Bucsut mondhatunk"

A lopás végrehajtására a leggyakrabban használt trükkök:

- > nem létező személy után érdekelődnek
- > különböző megrendeléseket gyűjtenek / Javítást, redőnszerelést, árvízkárosultak részére
- > sürgősen telefonálni szeretne

- > önkormányzati dolgozók vagy egyéb hivatalnokoknak adják ki magukat és elsősorban idős nyugdíjas személyeket keresnek fel
- > hirtelen rosszullesztet színlelnek
- > jósolnak, kihasználják az egyes emberek hiszékenységet
- > ha gyermekkorút találnak otthon, akkor elküldik őket a szülőkért vagy a lakás másik szobájába
- > hivatalos személynek adják ki magukat
- > mint védőnők járnak házról- házra
- > gyermeket visznek a karjukon és így kérnek bebocsátást, hogy azt tisztába kell tenni illetve, meg akarják etetni
- > gépkocsi pihenőben a defektet szerelő személynek segítséget ajánlanak, közben a társuk a kocsi üléséből az ott tartott értékeket ellopják. Gyakran a defektet előzőleg ők okozzák, hogy kénytelen legyen a gépkocsivezető megállni

A besurranásos és trükkös lopások ugyanakkor súlyosabb bűncselekmény előkészületei is lehetnek. Pl. a nyitva hagyott irodából a sértett őrizetlenül hagyott kulcscsomóját, gépkocsi kulcsát magával víve a tolvaj lakás betörést gépkocsi lopás követ el.

Ezeknek a lopásoknak a kivédése mindig az adott körülmények határozzák meg.

Néhány alapgondolattal azonban szeretnék hozzájárulni a besurranó és trükkös tolvajokkal szembeni védekezéshez.

- > minden alkalommal bizonyosodjon meg a felől, hogy illetéktelen személy - még otthon tartózkodása esetén se - mehesse be ellenőrizetlenül házába, lakásába
- >általában az előszobába lévő ruhaneműk, egyéb értékek, gépkocsi kulcsok a besurranó tolvaj elsőszámú célpontja

Ezért ebben a helyiségben csak a legszükségesebb ruhaneműt tartsa, és azokban sem legyenek iratok kulcsok, pénz és egyéb értékek

- > különböző hivatalos indokkal Önt felkeresőket kérje fel személyazonosságuk igazolására, illetve megbízólevelük, igazolványuk felmutatására
- > rosszullet miatt Önhöz becsengetőt egy pillanatra se hagyja magára, ha kell, a szomszédja segítségét kérje az orvos kihívásához
- > gyermekeit, életkoruknak megfelelően világosítsa fel a besurranásos és trükkös lopások veszélyhelyzeteire
- > kisebb gyermekei figyelmét - amennyiben elkerülhetetlen, hogy egyedül maradjon, otthon- hívja fel arra, hogy idegeneket ne engedjen be a lakásba
- > öltözőket, irodákat - ha nem tartózkodik ott senki illetékes - mindig zárni kell
- > legfontosabb iratait, értéktárgyait, tartsa magánál, távollétében íróasztalon, széken, fogason értékes holmikat nem tartson
- > autós pihenőknél, ha önnek kerékcseré ürügyén segítséget ajánlanak vagy érdeklődéssel elvonják, a figyelmét a kocsi ülésén ne hagyjon értékeket

EGYÉB LOPÁSOK

A lopások sokfélesége szükségessé teszi, hogy még egy fejezetet szenteljünk ennek a bűncselekményfajtának.

Ebben a részben viszonylag kisebb kárértékű, de annál gyakrabban előforduló zabtolvajlás, poggyász, kifosztás, házi-munkahelyi lopás valamint fürdőhelyi, kemping lopás veszélyeire, illetve megelőzés lehetőségeire szeretném az Önök figyelmét felhívni.

Talán legősibb és napjainkban is a legelterjedtebb lopásfajta a **zsebtolvajlás**.

A zsebtolvajok leggyakrabban kézügyességük révén álcázó tárgy - újság, felöltő stb- felhasználásával, éles eszközzel / pengés zsebmetszés/ vagy a testen elhelyezett értéktárgyak lelopásával követik el cselekményüket. A legveszélyeztetettebb helyzetben Ön a nagy forgalmú, tolongással együtt járó helyeken van, különösen akkor, ha vásárlási szándéka miatt még az Önnél lévő összeg elhelyezkedését, mennyiségét is észrevehetik a lopni szándékozók. A profi zsebtolvajok csoportosan, egymás közötti munkamegosztásban, tevékenykednek. / végrehajtás, figyelés, fedezés, lopott dolgok átvétele/ ez is nehezíti tettenérésüket. Zsúfolt járművön az ellopott értéket átadják a társuknak, aki a következő megállónál a járműről leszáll.

Néhány tudni való, amellyel az Ön meglopásának veszélye a minimálisra csökkenthető.

> vegye figyelembe, hogy azokon a nagy forgalmú helyeken ahol gyakori a zsebtolvajlás az illetékesek hangosbemondón, falragaszokon, szórólapokon keresztül folyamatosan tájékoztatják a lakosságot a veszélyekről

> magánál hordott értékeit, iratait mindig nehezen hozzáférhető, biztonságos helyen tartsa

> nagy tömegben az Önnél lévő táskát, csomagot, zárt állapotban, lehetőleg testhez szorítva védje

> pénztárcáját bevásárláskor ne tegye a bevásárló kosárba

>nagy forgalmú helyen történő mozgása során lehetőség szerint kísérje figyelemmel környezetét. Ha ugyanazon személyeket hosszabb időn keresztül maga körül látja, az már figyelmeztető jel is lehet

> figyeljen, fel az un "meredek lepillantású" személyekre ugyanis a zsebmetsző többnyire lefelé a zsebekre, táskákra, szatyrokra tekint, hogy kifürkéssze, ki hol tartja értékeit

> mindig legyen tisztába az Önnél tartott dolgok azonosítására alkalmas jellemzőkkel / különleges jellegzetesség, gyártási szám, pénz esetén pontos összegek, címletek

> a tolvaj esetleges tettenérésekor az Ön ismeretei bizonyítékkul szolgálhatnak arra, hogy az ellopott dolgok az Ön és nem a tolvaj tulajdona.

POGGYÁSZLOPÁSOK a közforgalmi közlekedési, vagy szállítási vállalatoknak az utasok rendelkezésére álló területen, vagy járművén tartózkodó személyek sérelmére fordulnak elő. Többnyire vasútállomáson, pályaudvarokon, személyszállító vasúti kocsiban követik el, de hajóállomásokon, hajókon, távolsági buszokon és egyéb utazásra használt járművökön is előfordul.

Az elkövetéshez nagymértékben hozzájárul az utazással járó izgalom, mely eltereli az utasok, és kísérők figyelmét a poggyásról.

Megelőzés érdekében tanácsolom, hogy utazás alatt

> a csomagokat, bőröndöket soha ne hagyja őrizetlenül

> az értéktárgyakat, okmányokat ne hagyja fülkében, legyen mindig magánál

> legyen elővigyázatos az utazás során ismeretség kötésével

A vagyon elleni bűncselekmények súlyosabb formája a **RABLÁS**. amikor az elkövető a dolog elvétele érdekében személy elleni erőszakot alkalmaz, vagy a sértettet öntudatlan, vagy védekezésre képtelen állapotba helyezi. A rablást a lopástól az elvétel módja határolja el. Rablásnál az erőszaknak, fenyegetésnek olyan mértékűnek kel lenni az elkövető részéről, hogy az alkalmas legyen a sértett ellenállásának megtörésére. Rablásnak minősül az is, ha a tetten ért tolvaj a dolog megtartása érdekében fejt ki erőszakot.

Módszerek közül megkülönböztetünk:

1. Nyílt területen elkövetett rablást, amikor az elkövető különböző szórakozóhelyeken kiválasztja azokat a személyeket, akiknek magatartásából arra tud következtetni, hogy nagyobb érték, pénz van náluk. Összeismerkedik velük, majd együtt távoznak és az utcán a sértettet váratlanul megtámadja, és az értékeit elveszi.

> A tettes vagy tettesek kevésbé forgalmas helyen lesben állnak, várva a kedvező alkalmat és az arra haladó személyeket megtámadják. Legtöbb esetben útonállásszerűen különböző ürügyeket használnak fel megszólításra / tüzet kérnek, megkérdezik hányóra stb./

> Az utóbbi időben elterjedt módszer a taxi vezetők, postások megtámadása, értékeik és a napi bevétel vagy a nyugdíj elvitele.

>Egyéb pénzszállítók elleni támadás

2. Helyiségben elkövetett rablások módszerei:

> A tettes a sértettet lakásán különböző ürüggyel felkeresi, vagy dolog elleni erőszakkal hatol be és a sértettel szemben élet, vagy testi épség elleni, közvetlen fenyegetést alkalmaz. Nem ritka a sértett ütlegetéssel történő megfélemlítése, vagy megkötözése és így kényszeríti értékeinek átadására. Esetenként az áldozatát megöli, majd a lakást felgyújtja.

> Zárás előtt a tettes vagy tettesek behatolnak az üzletekben postahivatalokba, patikákba, egyéb pénzintézetekbe és kényszerítik az ott tartózkodó személyeket a bevétel, illetve a kassa tartalmának átadására. Nem egy esetben fegyverrel vagy fegyvernek látszó eszközzel a biztonsági őrt lefegyverezik, elveszik annak fegyverét is. Az elkövetők esetenként álarcot viselnek.

Azt tanácsolom, hogy ilyen támadás esetén ne tanúsítsanak ellenállást!

Inkább figyeljék meg az elkövetőt vagy elkövetőket, abból a szempontból, hogy adott esetben jó személyleírást tudjanak adni. Figyeljék meg esetleges mozgásukat, kiejtési akcentusokat ezzel is segítik a felderítő munkát.

Sértett elhárításra képtelen állapotának / ittasság, rosszullet, baleset stb./ kihasználásával elkövetett lopás a **KIFOSZTÁS**.

Leggyakrabban az ittas emberek esetében tapasztalható, hogy kihasználva állapotukat, erőszakmentesen megfosztják őket értékeiktől.

Ezt a cselekményt "markecolásnak"- nevezi a szakzsargon. E bűncselekményfajta kivédése tulajdonképpen egyszerű, lényeg, hogy ne jöjjön létre annak a lehetőségét megteremtő alapszituáció.

A rablás és kifosztás megelőzése érdekében tanácsolom:

- > tartózkodjon a nyilvános helyeken történő mértéktelen italozástól
- > ne kössön italozáson alapuló ismeretséget, eddig Ön által nem ismert kétes egzisztenciájú személyekkel
- > ne tartson magánál ilyen helyeken sem nagyobb összeget
- > ha Ön állami intézmények bankok alkalmazottja, akkor tartsa be a pénzszállítás és pénzkezeléssel kapcsolatos szabályokat

Külön kategóriát képeznek a **házi, illetve munkahelyi lopások**.

Ennek oka elsősorban az, hogy a tolvaj számára a lakó és munkatársak vagyontárgyai könnyen hozzáférhetőek.

A munkahelyi lopások többsége öltözői lopás, amely az öltözők állapotával és őrzésével összefüggő hiányosságok illetve a dolgozóknak a saját javaikkal szembeni hiányossága, nemtörődömsége tesz lehetővé elsősorban.

A STRANDLOPÁST nagymértékben megkönnyíti, hogy a pihenés, a gondtalanság a legtöbb embert könnyelművé teszi. Erre alapoz a fürdőhelyi tolvaj is, aki áldozatát előre kiszemeli, mozgását figyelemmel kíséri. Sok esetben olyan helyzetet is teremt, hogy az éppen kiszemelt fürdővendég őt bízza meg holmija

őrzésével, amíg fürödni megy, vagy máshová távozik. A holmik között pedig ott vannak értékei, pénze esetleg kabin, illetve gépkocsijának kulcsai.

E lopások megelőzése érdekében javaslom:

- > vegye igénybe, fürdők strandok értékmegőrzőit
- > strandra, partra csak a szükséges tárgyakat vigye magával
- > napozás, fürdés közben ne hagyja felügyelet nélkül ruházatát és más értéktárgyait
- > holmija őrzését csak az Ön által ismert megbízhatónak tartott személyre bízza

Kempinglopások évről-évre erőteljesen növekednek annak ellenére, hogy a kempingek felügyelet mellett vannak, az elkövetés mégis könnyű, mert a kemping területe többnyire bárki bemehet és a fürdőruhás személyek között szinte felismerhetetlen, hogy ki a kemping lakója és ki az idegen. Ezen kívül legtöbb kemping a part felől megközelíthető.

Az utóbbi időben egyre elterjedtebb a kempingekből a kerékpár, szörf és egyéb Vízisporteszközök, száradásra kitett ruhák lopása.

Éppen ezért javaslom:

- > idegen személyeket bejelentkezés vagy kellő ismeret nélkül még átmenetileg se engedje be a sátrába, lakókocsijába
- > kemping elhagyásakor sátrát-lakókocsiját zárja le
- > elősátrába ne hagyjon felügyelet nélkül még éjszakára sem értékes tárgyat
- > kerékpárját, szörfjét egyéb Vízisporteszközöket, láncsal és lakattal rögzítse lehetőleg fix ponthoz
- > lakókocsiját zárja be, ablakait, szellőzőjét ne hagyja nyitva

>amennyiben faházban tartózkodik, annak ajtaját, ablakát zárja be, ha felügyelet nélkül hagyja, a teraszon éjszaka ne hagyjon kint könnyen elmozdítható tárgyat

CSALÁS PÉNZHAMÍSIÍTÁS

Az emberi hiszékenységre és könnyelműségre, haszonszerzési vágyra alapoznak a csalók és pénzhamisítók.

A csalás vagyonelleni intellektuális jellegű bűncselekmények körébe tartozik. Az elkövetések során alkalmazott mesék és trükkök- a különféle életviszonyokhoz, szituációkhoz alkalmazkodva igen sokfélék.

A csalók cselekményeiket többek között:

> az emberek segítőkészségére, szánalomérzetére számítva

> segítség színlelésével

> kurrens cikkek és szolgáltatások kilátásba helyezésével

> hivatalos jelleg színlelésével

> emberi gyarlóságra építenek a gyűrűcsalók más néven "gagyizók" ezek közönséges fémgyűrűt aranyként adnak el természetesen a reális kereskedelmi árnál olcsóbban

>kölcsönzőkben gyakori, hogy lopott, vagy hamis igazolvánnyal Vizi
sporteszközt, kempingfelszerelést, kerékpárt egyéb eszközöket bérelnek,
és azokat nem viszik vissza

>valamint a tiltott szerencsejátékok forgalmas helyen történő üzésével követik
el Pl. itt a piros hol a piros

- > igen sajátos elkövetési módszer a pénzváltói csalás az ún."hílózás" A hílózó vásárláskor nagy címletű pénzzel fizet,visszaadáskor pedig arra törekszik, hogy megzavarja az eladót, ha a zavarás sikerrel jár akkor a csaló a nagycímletű pénz is visszakapja
- > kéz alatt történő valutavásárlásakor gyakori, hogy a vásárolt pénzköteggben kívül valódi külföldi vagy hazai fizetőeszköz van, belül pedig pénz nagyságára vágott papír található

Csalással több vonatkozásban rokon a **pénzhamisítás** mivel szintén az emberi hiszékenységre, naivitásra, hiányos ismeretekre és esetenként a könnyű haszonszerzésre épít. Erre a bűncselekményre ösztönzően hat a növekvő idegenforgalom is.

Két alapvető mozzanata van a hamisítás és a forgalomba hozatal. A pénzhamisító kezére játszanak azok a külföldi állampolgárok, akik a magukkal hozott valutát illegálisan -kényelemszeretetből, vagy nagyobb haszon reményében - a hivatalos beváltóhelyeket megkerülve magánszemélyeken keresztül váltják át. Ugyanez a veszély leselkedik azokra a magyar állampolgárokra is akik "kéz alatt" fekete árfolyamon vásárolnak valutát, amelyről esetleg kiderül, hogy hamisítvány.

Annak érdekében, hogy a csalóknak pénzhamisítóknak ne válhasson áldozatává fogadja meg az alábbi tanácsaimat.

- > az önhöz anyagi jellegű kéréssel, problémával felajánlással forduló idegenek személyazonosságáról hitelt érdemlően győződjön meg a megismert adatokat rögzítse

- > amennyiben üzletkötőként, hivatalos személyként keresik fel Önt idegenek, személyük igazolásán túl megbízatásukat alátámasztó okmányokat is kérje el tőlük
  - > üzletkötés esetén pénzt csak érvényes bélyegzővel ellátott nyugta, elismervény vagy számla ellenében fizessen ki
  - > amennyiben felmerülne az a gyanú, hogy az Önt felkereső személy, csaló ügy arról az illetékes rendőri szervet tájékoztassa
  - > magánszemélyektől szakértő véleményének beszerzése nélkül nemesfémként megjelölt tárgyakat ne vásároljon
- >Érkekes árucikk megvásárlása előtt érdemes az eladó személyazonosságát és a tárgy eredetét is tisztázni az esetleges későbbi kellemetlenségek elkerülése érdekében.
- > ne vegyen részt tiltott szerencsejátékban, azoktól a környezetést is óvja. Tiltott szerencsejátékban való részvétel szabálysértést von maga után
  - > amennyiben öntől valamilyen használati tárgyat kölcsönöznek, úgy győződjön meg arról, hogy a kölcsönözni kívánó személy azonos-e az általa bemutatott igazolványban szereplő fényképével
  - > jegyezze meg a leggyakrabban használatos külföldi fizetőeszközök jellemzőit. Minimális ismeretek birtokában /Szin grafikák stb./ a többségükben primitív hamisítványok könnyen kiszűrhetők. Profi módon készült hamisítvány ránézésre nehezen ismerhető fel
  - > valutát itthon és külföldön is csak hivatalos helyen váltson be, ugyanis amit ilyen helyen kap az garantáltan vásárlóképes

ERŐSZAKOS BŰNCSELEKMÉNYEK

Az emberölés a testi sértés garázdaság igen komoly mértékben veszélyeztetik az emberek testi épségét, egészségét és ezzel együtt a közrendet, közbiztonságot. Jellemző rájuk, hogy igen gyakran egymással, illetve egyéb bűncselekményekkel összefüggésben valósulnak meg. Ezek a bűncselekmények az emberek fizikai létét közvetlenül veszélyeztetik, ezért a társadalom minden egyes tagjának érdeke a velük szembeni határozott fellépés. Az erőszakos bűncselekmények elkövetését elősegítő körülmények között megtalálható a rendezetlen családi élet, nevelés hiánya, rossz társaság, a bűnözői életfelfogás.

Ennek figyelembe vételével az alábbiakat javaslom:

- > időben és határozottan reagáljon a családjában és tágabb környezetében bűnözéssel, az embertársakkal kapcsolatos közömbösségre utaló jelekre, jelenségekre

- > lakóhelyi környezetével alakítson ki kölcsönös segítségen alapuló kapcsolatot. Figyelme ne csak a szomszéd lakásának biztonságára, hanem az abban esetlegesen történő rendkívüli eseményekre, illetve a szomszéd életrendjétől szokásaitól jelentősen eltérő jelenségre is terjedjen ki.

- > az Utcán, szórakozóhelyen egyéb nyilvános helyeken garázdálkodók, rendbontók, bűncselekményt elkövetők tevékenységét ne nézze tétlenül. Gondoljon arra, hogy legközelebb Ön válhat áldozatává.

A FIATALOK VESZÉLYEZTETETTSÉGE A KÁBÍTÓSZERFOGYAZTÁS

A társadalomnak, az iskolának és nem utolsósorban családnak egyik legfontosabb feladata biztosítani azt, hogy a fiatalok ne vallhassanak a bűnözők áldozatává és maguk se kövessenek el bűncselekményeket.

A bűn útjára lépett gyermekek személyiségvizsgálata a legtöbbször a családi élet valamely rendellenességét is kimutatja.

A fiatalkori bűnözés két leggyakoribb járulékos eleme az alkohol és a drogfogyatás. Hazánkban a drogot már nem csak terjesztik hanem elő is állítják.

Aggasztó tény, hogy e korosztálynál az alkoholfogyasztás már mindinkább a bűncselekmény elkövetésének velejárója, motiváló tényezője, sőt "segédeszköze" lett.

Bódulatkeltő anyagokat minősítjük kábítószernek. Kábítószernek illetve kábító hatású növényi eredetű vagy szintetikus előállított anyagok jellemzői, hogy ingerlő hatást fejtenek, ki a központi idegrendszerre bódítják fájdalomérző központot. Hatásuk függ, mind a kábítószer típusától, mind az elfogyasztott mennyiségtől.

Kábítószer- élvezet hazánkba is már régóta jelen van különböző formában. Korábban csak bódítást keltő szerves oldószerek jelentek meg. A szerves oldószerek közös jellemzője, hogy gyorsan párologó gázok gőzök könnyen belélegezhetőek így könnyen rövid idő alatt hatnak az idegrendszerre. Számatalan típusa van pld. különböző oldószerek, benzol, etil metil alkohol, műanyag ragasztók, körömlakklemosó stb. Az utóbbi időben már megjelentek a kemény drogok. Reális veszély tehát, hogy a kábítószer fogyasztás hazánkba is növelni fogja áldozatai számát, s a bűnözésben is jelentős szerepet fog betölteni.

Igen fontos tehát, hogy intenzíven törődjön gyermekével. A megfelelő szülői nevelői gondoskodás nemcsak a bűnözővé, hanem az áldozattá válás megelőzésében is jelentős szerepet játszhat. Az utóbbi időszakban a gyermekek sérelmére elkövetett egyes bűncselekményfajták-nemi bűncselekmények, lopás, rablás- aggasztó méreteket öltenek.

- >Ezért minden olyan esetben helye van a gyermekkel kapcsolatos számonkérésnek, ha olyan dolgot birtokol, amit nem Öntől kapott, s a zsebpénzéből nem tudta megvenni
- >mindig szakítson időt arra, hogy gyermeke problémáit-gondjait megismerje, megértse. Csak így lesz Ön iránt bizalommal és számol be élményeiről, lelkiismereti konfliktusairól
- > világosítsa fel időben gyermekét a szexuális kérdésekről. Jobb, ha öntől hallja, mint az "utcáról" internetről szedné fel azokat
- > tapasztalatok szerint a szexuális támadók egy jelentős része az ismeretségi, baráti, sőt a rokoni körből kerülnek ki. Tegye világossá gyermeke előtt, hogy senki iránt ne legyen feltétlen bizalommal
- > értesse meg gyermekével, hogy idegenekkel soha ne menjen el, autókba ne szálljon be
- > mindig tudja, hol tartózkodik gyermeke. Vesse eszébe, hogy mindig mondja meg hová távozik, és mikor jön vissza

Alkalom szüli a tolvajt ez áll azokra a vagyon elleni bűncselekményekre is, amelyeket gyermekek sérelmére követnek el. Ezért:

- > ne részesítse gyermekét túlzott szükségletein felül anyagi juttatásban
- > gondoskodjon arról, hogy gyermeke összes pénzét, egyéb értékeit ne hordja megánál, mindig csak annyi legyen nála, amennyi előreláthatólag napi kiadásaira kell
- > mobil telefonjával ne dicsekedjen

- > beszélje meg gyermekével, hogy mindig biztonságos mások által nehezen hozzáférhető helyen tartsa a nála lévő pénz és egyéb értékeit
- > magyarázza meg gyermekének, hogy mi történhet akkor, ha pénzával vagy egyéb értékeivel mások előtt dicsekszik
- > beszélje meg gyermekével azt is, hogy soha ne nyisson ajtót idegenek, ha egyedül tartózkodik otthon

KÖZLEKEDÉSI BŰNCSELEKMÉNYEK

Ha Ön gépjármű tulajdonos, akkor minden bizonnyal tudatában van annak, hogy a közlekedésben való részvétele mekkora felelősséget ró Önre, mint a saját embertársai élete és testi épsége, mint a forgalomba résztvevő járművek megóvása szempontjából.

Hazánkban a közlekedés biztonsága sajnos évről évre fokozatosan romlik. A közúti balesetek jelentős hányada, közlekedési bűncselekmény következménye. Az e körbe tartozó törvénysértések közül kiemelkedik az ittas járművezetés, valamint a segítségnyújtás elmulasztása.

>soha ne vezesse járművét szeszital hatása alatt

Már a vezetés előtt néhány órával elfogyasztott kisebb mennyiségű alkohol is kedvezőtlenül befolyásolja reakcióképességét gépjárműve feletti uralmát.

- > ne üljön volán mögé nyugtató és izgató hatást kiváltó gyógyszerek szedése esetén sem! Ezek a szerek ugyanis az alkoholos állapothoz hasonló bódultságot illetve agresszivitást válthatnak ki
- > járműve mindig olyan állapotban legyen, hogy az a közlekedésbiztonsági szempontból feleljen meg a műszaki követelményeknek. Ennek érdekében ne

csak kötelező műszaki szemlénél ellenőriztesse járművét, hanem rendszeresen elindulás előtt, illetve különösen hosszabb út előtt, vagy a rossz idő beálltakor is.

>járművének kölcsönadása esetén mindig tudja, hogy az kinek a birtokában, illetve üzemeltetésében van. Győződjön meg arról, hogy a jármű vezetője járművezetésre alkalmas-e / nincs e ittas állapotban, illetve rendelkezik vezetői engedéllyel/

> ha baleset részese, vagy tanúja lesz, soha ne hagyja el a helyszínt, amíg meg nem győződött arról, hogy embertársának nincs -e szüksége segítségre

> amennyiben Ön a baleset okozója, azonnal álljon meg és az Öntől elvárható módon nyújtson segítséget, ha szükséges, hívja a mentőket, és a rendőrséget. Megérkezésükig, semmiképpen se hagyja el a helyszínt. Ne súlyosbítsa helyzetét, felelőtlen magatartással.

> utasként tartózkodjon a vezető zavarásától, figyelme elterelésétől, a közlekedési szabályok megszegésének kiprovokálásától

> telefont csak ki hangosítóval használja menetközben

> mindig a közlekedési szabályok szigorú betartásával az út és látási viszonyoknak megfelelő sebességgel vezessen

> különösen lakótelepeken, zárt lakóövezetekben és üdülőkörzetekben fontos a körültekintő óvatos vezetés

>településeken történő közlekedéskor elsősorban a gyerekek és időskorúak mozgásának kiszámíthatatlanságára készüljön fel

> közlekedésben a vezérlő szempont mindig az legyen, hogy úti célját mások veszélyeztetése, veszélyhelyzetbe kényszerítése nélkül érje el. Az idő csak annyiban legyen meghatározó, hogy úti céljához eljutni jobb későn, mint soha

A VIZEK VESZÉLYEI

Eddig különböző bűncselekmények megelőzése érdekében adtam Önöknek megszívlelendő hasznos tanácsokat. Úgy gondolom, hogy kell foglalkozni a Víz közlekedés fürdőzés veszélyéről is.

A vizek így a Balaton is nem csak a felüdülést, pihenést, szórakozást biztosítanak, de veszélyeket is rejtnek magukba.

A vizek közelségét talán legjobban azok igénylik, akik attól távol élnek és talán csak 1-1hétvégi kirándulás során, vagy 1-2hetes üdüléskor jutnak el oda.

Kérem, ne feledjék, hogy a vizek nem csak pihenést és szórakozást biztosítanak, hanem veszélyeket is rejtnek magukba.

A könnyelműség, a gondtalanság, figyelmetlenség és a Víz közlekedésre, fürdés vonatkozó alapvető szabályok ismeretének hiánya sok esetben tragédiához vezet.

Víz rendészeti szervek a saját erőikkel, eszközeikkel, társadalmi segítők bevonásával erőfeszítéseket tesznek a Víz balesetek megelőzésére a balesetek csökkentése érdekében.

Csendes időben a Balaton felszíne sima mozdulatlan, de alatta egy más világ van. A mederviszonyok évről évre változnak, hirtelen megnőhet a vízmélység, a tó sajátos növényvilága is lehet veszély forrása.

A Balaton sajátossága, különösen a déli parton, hogy akár több száz métert gyalogolva is csak mellig ér a víz, azonban ez nagyon csalóka, mert előfordulhat, hogy 50 méter után már 2 méteres víz van.

A Balaton sajnos mindenévben megköveteli a maga áldozatát. Évente több száz személy kerül veszélyhelyzetbe, és mentenek, ki a vízből. Ennek ellenére sokan

nem tanulnak mások hibájából, és megkísérik a sorsot. Sajnos ezek az esetek sokszor tragédiával végződnek.

Vizek veszélyével kapcsolatban már sok ezer felhívás, figyelmeztetés intelem hangzott el, ami talán nem jut el mindenkire, Vízen bárki könnyen kerülhet veszélyhelyzetbe.

Ha a Balatonhoz egyéb tavakhoz vagy vizek mellé megyünk pihenni, sportolni, önfeledten kikapcsolódni ismerjék meg azokat az alapvető szabályokat, amelyek elsősorban az Önök biztonságát szolgálják.

Vízi balesetek megelőzése érdekében tanácsolom:

> tartsa be a Vizi közlekedés és fürdőzés szabályait, sose fürödjön, ott ahol tábla tiltja.

> **soha ne ugorjon fejest** a vízbe, mielőtt a víz mélységéről meg nem győződik, mert súlyos fej, gerinc vagy egyéb sérüléseket szenvedhet, amelyek esetleg egész életre szóló következménnyel járhatnak!

> felhevült testtel ne ugorjon be a vízbe / vízi bicikliről, csónakból, gumimatracról, stégről/

> szeszital hatása alatt ne fürödjön, ne használjon Vizi sporteszközt

> tartsa be a viharjelzéssel kapcsolatos szabályokat, 1.foku viharjelzés percenként negyvenötösör, felvillanó sárga fényjelzés esetén a parttól 500 méternél nagyobb távolságra tilos fürödni. 2.foku viharjelzés percenként kilencvenszer felvillanó sárga fényjelzés esetén fürödni tilos. Csónakkal és "B" kategóriás vitorlás kishajóval nem szabad közlekedni ki kell kötni.

> csónakkal, vitorlásdeszkával, Vizi biciklivel, egyéb sporteszközzel kijelölt fürdőterületen ne közlekedjen, mert a fürdőzőkre balesetveszélyt jelent

> ha csak egy mód van rá, ne fürödjön egyedül, gondoljon arra, hogy ha bajba kerül - ami bár mikor előfordulhat, nincs, aki segítsen

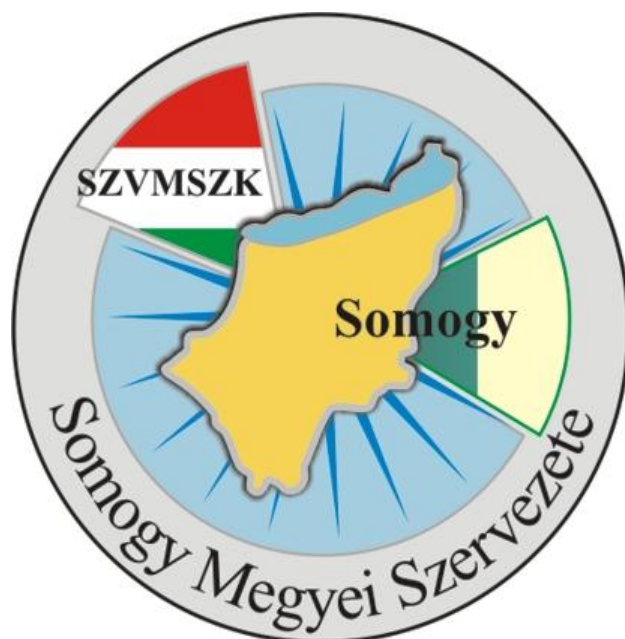
> 10 éven aluli úszni nem tudó gyermek csak felnőtt kíséretében fürödhethet

Ha fürdőzés közben víz alá bukó gyermekkorú vagy időskorú személyt lát, kísérje figyelemmel, hogy a személy feltűnt-e, nem rosszullét áll-e fenn vagy fuldoklik a személy.

Remélem sikerült Önt meggyőzni arról, hogy a bűncselekmények megelőzése mennyire érdeke mindannyiunknak. Fontos, hogy ne váljunk annak áldozatává, nehezsük meg a bűnözők dolgát! Balesetek elkerülése érdekében pedig tartsuk be a különböző írott és íratlan szabályokat egyaránt.

Felelős kiadó: Személy-, Vagyonvédelmi és Magánnyomozói Szakmai Kamara Somogy Megyei Szervezete

Felelős szerkesztő: Harkány László

Személy-, Vagyonvédelmi és Magánnyomozói

Szakmai Kamara

Somogy Megyei Szervezete

7400 Kaposvár, Tallián Gy.u.15.I.em.1-2

Tel.: +36 82 511-500

Fax: +36 82 511-500

+36 82 511-501

Web: www.szvmszk.hu

Mobil: +36/70- 967- 0780

E-mail: kaposvar@szvmszk.hu